

na žalost mora se priznati; a kako i nebi! Kantridari neku su ljudi, jer u svoje doba nisu imali prilike polaziti školu; s Kastrom malo obde, jer prilično odaljeni i tako neimajuši prilike osvijestiti, se, pak radje slušaju kojekakvo poglađenog tadijina, nego li najpametnijega domaćega čoja a. Ali ljudi božji, recite nam, je li kada kakov "Talijanac za naš što dobra učio? Midite li, da ono, što vas on uči, ide za vaše dobro? On to radi, da vas pripravi za onu blaženu Italiju, za koju vi sigurno malo marite, jer zaista vi nećete ići tamo tražiti nikakvu zaslubu. Neka nam nitko ne reče, da se Kantridari ne pripravljaju za Italiju, tačnije ih samo, kako se medjusobno talijanski razgovaraju "osobito onaj, koji je ono raznađuju bulatine za starinu i domaćinom. Kako sirote sam sebe i druge varai. Ja li starić kad talijanski govorite? Jesu li tako naši stariji govorili? Je li talijanski govor naša domaćina? Ala fri-talija i Kafijo, ali ste nasjeli s vašom starinom i domaćinom!

Na Kantridi ima obitelji, koje su za domaćinu, pak sa svim tim govore sa djećom, ne po domaću, već talijanski. Osobit, se u tom ističu neke žene, koje se ne boje za "svoga" talijanskog domaćinu ni pred samoga cara stupiti. Oprostit im moramo, jer su tamo negdje od rukavačke strane. Ne možemo, da ovdje nepovoljimo ono par naših muževa na Kantridi, koji se drže one prave naša domaćine, akoprem danom osloženju napadaju naših narodnih protivnika. Držite se, ta nije vama, hvala Bogu, potreba klanjati se "gospodi", kako komu drugom.

(Konac slijedi.)

Dopisi.

Iz Voloskoga kotara pišu nam dne 25. listopada tek. god. Koji se od nas, dragi čitatelji, živo ne sjeća, kako je matuljska "Kriva Sloga" avagdje i u svademu nastojala pomati pamet i zavesti naše neke ljudi. Danas nije već to ništa neobično, nije već nikakva tajna. To ved i vrabci na krovu znaju. Kako se je liepo i sladko vraralo i slijepli ljudi za vreme izbora, kako bi nas, ako budu izabrani dijenci Spinčić i Laginja prošli pod Hrvatsku, kako bi tamo moralni plaćati na zenu, dječecu, kokoće i prozore; kako su oni krivi, da su upeljane školske takse, i kako su oni za sve to mastno plaćeni itd. S druge se je strana najružnije napadalo, ocrnjivalo i klevetalo druge vredne i poštne osobiljube, samo da se ih prikaže puni kan nevrđenje i nepoštene i da se ih tim od njih odvrti. A da se još lakše preduvije neuki puši na svoju stranu, obećivalo mu se svatila; tako je Matuljcem "Kriva" obećivala školu i crkvu, Rukavčanom glavarstvo, ceste i Lisišnu i svakom nešto, koji je htio povjeravati. Nu sad muslim, da i slepcu vide, da je to bila debla i krunpa laž. Spinčić i Laginja raja res nisu prodali nikom, već nas muzki brane i zagovaraju našu potrebu u cesarskom Beču. Brate, leži su kratke noge. Tužni su Matuljci, Rukavčani i drugi ostali dugi nosova jer imaju jednu školu gdje i prije, crkvu gdje i prije, a Lisišna i ceste stoje kako i prije. Taj ni nov prehvaljen Bartolić, za kojeg su toliko radili i za njega glasovali, nije još za njihovo dobro i korist niti besedice progovoriv. Njemu mogu bit zahvalni samo za to, što nju je on kao zastupnik i član škola oštora u Počepu, pomogao učenju u nešto istaknute takse, pa kujem de svaku dijetu, kote ide u školu, morati plaćati 6 kruna. A druga obedačana ostala su, brate, ludom radovanju. Iz svega toga vidju i smo se učili, da su njike erne izdajice i krivi proroci bili od naših narodnih neprijatelja dobro plaćeni, i da su za tu plaću debelo lagali, ružno crvili i sladko obedačivali. Sad se dobro vidi, da je svaka tomu bila njihova trbušina, a ne ljubav do siromašnog puka, kako su to oni govorili i pisali. Nejzadnji pokušaj bio je da potrošaricom. I tu su se htjele nje koje prodane duše okoristiti. Pod izlikom, da radi za domaće oštare i njihova korist radili su za sebe i za svoj zap. E, kako bi to liepo bilo, kad bi čovjak mogao postati predsjednik ili blagajnik obdora za potrošaricu — što ne? Kako bi to maašlo? Ili kad bi se sve oštare izručilo komu tadijincu na milost i nemilost, samo da ti je pri tom trbušina puna? Nu tužni ostali su kratkih rukava kao i svuda do sad, jer narodna poslovica veli, gdje laž ruča, tamo ne vaceri. Samo je škoda, što su se i njekoji naši oštari

dali zavesti od tih lehkotrušina. Ljudi božji, budite već jedanput pametni. Gledajte s kim imate posla. Oni neće raditi ni za korist našu ni za korist puka, jer ne ljube; oni su za njega lutvi. Kakve koristi može očekivati narod od onoga, koji ga je pred kratko izdak i na vjeri prevario? Tako su se postili zavesti njekoji oštari i oštare u Z a m e t u i K a u t r i d i, Marinčićih i drugog. Ali pitam ja vas, kakve koristi bi vi imali od toga, kad bi liepo potrošarina bila došla u ruke onih ljudi. Oni su van gladi vuci, nikad siti tudje muke. Moglo bi se reći: "dali smo pasti, ovce vuku". Kako je "K r i v a" pred njekoliko vremena tu do-lokavala pišala, da je za podpredsjednika biran njeki S i b e r h u b e r iz Opatije, a preustrelja je tužna, da je predsjednikom biran gosp. G o r u p i da je stvar ostala pri starom. Onako piše i izkrivljuje činjenice same da vasa već dosta iznudio. Mi smo uvik za korist i dobrobit naših oštara, ali je ovako bolje i konstrijeno da dodje u ruke onih, koji bi se kod toga podkožili. Puče moj, budi već jednom pametan, otvor oči i ne vjeruj onomu, koji bi ti za svoju korist i kožu prodao. Velenja oštara u kotaru, koji su sve znali i vidjeli, se tomu vesile, znajući dobro, da se a gosp. G o r u p o m dobro izlazi. Samo još njekoji misle, da će bit doskora imenovan direktori, r e v i d e n t i, b l a g a j n i c i i što je znam što? Tako da je rekao matuljski prorok? Zašto moj prorok? Iz muke što meje "K r i v a" nikad, brate, dobra i koristna kruha za nas! Zapamtiti si to!

Iz Nerezinata pišu nam 25. pr. mј.: Velenčeni gosp. Uredniči! Ne imamo te srede, da Vam možemo javiti vesele stvari: iz ovoga mirovnog mјesta, sve nas pohadja nešreća, za, nešredom. Ovih dana ostavio nas je večer otac Fr. Smolje, koji je bio gvardijanom našegu samostana, do pet godina i vjedno našim kapelanom do tri godine. Sve ovo vremje pokazao je on, da je dobar i vredan redovnik reda svoga, koji je svojom štedljivošću tako nudio naš samostan, da ga takvoga neljemu u njihovoj pokrajini, a bio je, kad je on došao, za propasti. Kako naš kapelan bio dobar i vjerač pastir, te je ujek točan u vršenju svoje dužnosti. Nu nuda se je čovjek značajni, te se nije mislio, da bi je štovan i čašćen i od svojih protivnika. Koliko li je on pretrpio u ovih pet godina za sv. vjera i dobro ovoga puka, da se opiju sve one uvredje, laži i klevete, nu dosta je reći, da ga je pokonjila Malčićinika spominjala skoro u svakom broju, te je baš s njim i izdahnula. Dá, dragi otče Frane, trpiš, te se strpljivo nosio s križ svoj i kad je bila najviše povrjetljiva tvrja redovnička čast, jer si bila svetogrdno napadnuta, radi vršenja dužnosti svoje, i tada rekao si da Spasitelj: "oprosti njim Bože, jer ne znaju, što čine". Prostio si njim, jer je u Tabe srce, koje gori ljubavlju za našu siromušu pak zaveden od njekoliko bezvrijednosti. Ali sada uživati hodus u tvojoj milj i Dalmacijom mirist, si ga i zasluzio; nu ako i jedi tjelem dobro od nas, sjegurni smo, da nas tvoje dobro srce zaboraviti neće. Stoj nam zdravo i sretno mjesto koje te ima!

U žalosti ovog tješili smo se, da nam doljni kako zamjenik našegu Otca Frana večer. O Bonaventura Sočoliću nas domorolac, o kojem smo čuli, da dok je bio u Dalmaciji kako redovnik i pruči učitelj, da je bio na glasu rođodub takо, da je ljubio svoj materinski jezik, te da nije dopustio nikomu, da ga gazi, neg, da je daprake u nepokvareno sruši svojih učenika usadjuvao ova ljubav. Ali s dolaskom njegovom smo se prevrili u našoj nadi. Biti će već kavkiv 20—30 godina, da se u našoj samostanskoj crkvi pjeva mrtačka služba iz hrv. bogoslužbenika, ali naš otac Bone okrenuće to odmahn na latinski i kako se čuje, da će sve okrenuti na latinski, dočim je bila samo misa latinska. Da će ovo učiniti, tomu se uit najmanje ne čudimo, kada ga vidimo, gdje sa svojim vikaronom posjećuje našegu arijaniju Sula, a kako li ovaj misli gledje našu svetinju, poznato je to na daleko i na sruko. I opet kad se druži sa onima, koji su, da pograde red sv. Franu, da se fotografirati, kako redovnici istoga reda. Na čast ti biće otče Bonaventura i Krasnili bacaju ešenju na red svj! Nu nadamo se, da nisi ti jedini gospodar samostana, nego da je i nad tohom kogidj, koji će redi sit sam red u početku tojeg stopejstvosti?

Još imamo da javimo, da nate je kobra smrt pokosila Dominika Broka p.

Dom, crkovinara i podpredsjednika "Hrvatske čitaonice". Čovjek je ovo bio na svojem mjestu, te radi postanja i značaja svojega bio je štovan u cijelom mjestu; bio je to muz, o kojem se u istini može reći, da nebi bio mrava zlo učinio. Ali protivnikom našim popardilom nije se misto, da on ljudi materinski jezik i da kako crkovinari kapelaške crkve ne služe koprivnici njekoju bezvrijedac, nego zapovijednik bliskog. Dá miš naš Dumitrije višeputa gorku plulu si ti pogutao, ali ti si se tješio, da smo na ovom svetu za to, da trpimo. Smrt tvoga nemilo je razzalostila tvoru obitelji, ali vjerni razučila je i članove "Hrvatske čitaonice", kojih si bio dionicim podpredsjednikom. Tvoja čista i poštena daša neka se molí pred prieštolicom božnjim za nas! Povravaj nam sladko! Lahački bi bila ova gruda zemlje, koju si ljubio tolj žarko!

Rapodaci.

Franina i Jurina.

Fr. Ča će reč Jovanin z Vedeža, da se ga zbanali?

Jur. On će to još kako tako pogatin, niti neznam kako će njegov Ženzo Matija, i on njih prijatelj — sior Likić z Voloskoga.

Fr. Ali ti se Bartolić va Boče sino malj, a sve za dobro slovinščega puka.

Jur. Ter ti još pobožnica ni ust odpr. Njemu j' najviše za zamoga sete, zađ nezna siromasina još kako će njegov izbor prod. Otel je on i njegov, da se zrunci sve harti o njegovem izboru kakovemu Talijani, ma muš Škroko i ov put. Pregledati će se harti, ako bude vremena, pravični muk. A pravice se boje naši Talijani kako i nečisti svete vodi.

Fr. Svetomešačkoga mucka, da jako mi bole kad čne pevat: Živio Spinčić!

Jur. Ki bi bil to jedanput rekal, a ča se pak razinjeva muziku?

Fr. Govore da ja, već daj postal i mucki kepmajstor, da vadi dečino doma pevat: Živili Kaša i Fritacija!

Jur. More, more nabore baš pevat, potlačaj onako lepo na tanek posel!

Fr. Neka peva, neka slobodno — samo neka nezma mlađićem mulci, zađ mulci rado petasnu.

Fr. Bartolića da j' bak zgorel.

Jur. Ča onemu "slovinščemu" deputatu z Rovinju?

Fr. Po pravice neznam, lego ako j' njezmu,

če on lako drugega dobavit.

Jur. Muči kapo da zna valje za sakrboj-sku racu.

Različite vesti.

Svi svi. Uz neobično ugodno vrijeme u ovo doba godine proslavili smo veliki blagdan Svih svetih. Svaki, koji žali za kojim milim pokojnikom — a tko ga nije izgubio — da je izrazi svom bolesnom osjećaju vrucom molitrom ili kojim izvanjskim dokazom ljubavi do svojih milih, koji su možda još nedavno diečili s nama slasti i brige ovog privremenog boravka na zemlji. Sa svojimi pokojnicima žali se sastati svatko u boljem životu, na nešto. Kadno se bude Svevišnjemu svidjelo, da nas pozove k sebi na ratun, a o tome promišljamo ovih dana više, nego ikad u godini!

Odlikovan. Kapetan austro-ugarskog Lloyd-a i vrlo čestiti Hrvat gos. Petar Harlov i već bijaše odlikovan od crnogorskog kneza Danilovićem redom 4 razreda. Čestitano zaslužuonu kap-tanu i rođodublju.

Vjencali se. Dne 4. t. mј. vjenčao se u Lupoglavlje g. Josip Vidović, batinjski batinjuk u Boljunu, sa gćnom Milodom Ribaric-Revelante. Bilo sratno!

Zlatni plr. U nedjelju 31. oktobra slavili su Ivan Jurdana bačvar iz Trinajsticeve i Jelenje rođ. Kinkela iz Kudelje zlatni plr, oženja u dobi od 79 a navještača u 75 godini stoga života. Obojica Kastavci, prebijaju preko 50 godina, obkoljeni drazinom, na Rieci. Jurdana radi već više godina u tvornici petrojeva. J-r siromasina, složili su njegovu kolege u istoj tvornici radeći, bačvar Kastavci do 30 njih na broju i na svoj trošak priradili gospodski pir starini Jurdani. Svećenici čin ženitice obavio se na 2 sata popodne u zupnoj crkvi na Rieci, dubkom punoj občinstva. Kumovali nadzornici iste tvornice g. Kubicek rodoni Čeh i g. Pirjavec r-dom Slovenac. Svatje bilo je punih 13 kočija većinom naših Kastavaca. Iza svetcanice u crkvi odvozili se svatovi sa oznjom preko medje i Pilepiće, županija Zamet na kastavskoj strani i u kući g. Frana Monjac obd. savjetnika obdžavalari pir uz svitki narodnih sopeća "tororo". Za ta redak slučaj viditi sabralo se kod Pilepića liepi broj puka iz okolice. Ozanjem-

bilo je izređeno lepih zdravica, na kojih se oni vesele zabavljivali. Iztečalo se osobito, kako starci nisu zaboravili svog maternskog jezika i kako su i onako ved starci znali zaplesati narodni hrvatski tanac. Uz pjesmu narodno hrvatsku zabavljalo se drživo do 10 ure večer i sjetio se siromansne djece naše tužne Istrice na prelog vrlog domorodača g. Ivana Rubesa radnika iz Kubeši sabrao 6. srednjušku sv. Cirila i Metoda, a da i time bude lijepog spomena ovoj redkoj svećnosti.

Krepljus „mačja“ kako vidiše nije bilo blizu. Tako valjal! Tko će bit „mačak“, izdajica svog roda i plemena, neki neide med poštene ljudje. Pohvale je vrijećina sloga radnika bačvara kastavskih i ljubav njihovih nadzornika, koji ih otčinski i hrvatski surstveni Mlađenac užalimo, da dočekaju diamantni pir!

Imenovanja u kulturnu vjeća za Istru. Prologa tijedna donjela je službeno novina, izlazeći u Beču, imenovanja predsjednika i dvojice prisjednika kulturnoga vjeća za Istru. Ta novina objavila je, da je Njegovo Veličanstvo naš premilostivi cesar i kralj blagoizvolio imenovati za predsjednika kulturnoga vjeća dr. Mata Campitelli, saborstvoga predsjednika i zemaljskoga kapetana za Istru, a za prisjednika Frana Skalameru, posjednika u Berseču, občinskoga zastupnika i savjetnika. Mošćenice mještane občine, i dr. Matka Tri ujastida, odvjetnika i občinskog načelnika u Buzetu.

Mi se radujemo tomu imenovanju, jer ga smatramo pravednom i razojnjavom, jer razmjerje pučanstva obiju narodnosti u Istri. Talijani imaju naime u Istri po prilici jedna tretjina, Hrvati i Slovenaca dve trećine.

Mi se radujemo tomu imenovanju, jer vidimo, da se sad užima dužni obzir i na naš hrvatski narod u Istri. Prešlih 6 godina bio je predsjednikom kulturnoga vjeća isti Campitelli, a prisjednik imenovan bljužu Talijanu Giovannu Andrejeviću, posjedniku de Vepriči i Talijanu Corva-Spinotti iz Griznjana, obojica pristave talijanske stranke u Istri. Sada su obojica prisjednika rodjeni i živjeti u Hrvatskim, poznati pristave hrvatsko-slovenske stranke u Istri. To nam je osbitno utjehom u današnjim vremenima, glij se s preražulj stana dite nebo i pakao proti Hrvatom, proti onim, koji hrvatski čete, gdje bi se htjelo, da Hrvati u Istri ne imaju nikakva prava, gdje bi se ih htjelo posve zatreti. Naš premilostivi cesar i kralj pozata: je rečenim imenovanjem, da su mu na srcu i Hrvati, i uputio razne krugove kakovi bi i oni imeli biti prema Hrvatima i Slovencima u Istri.

Mi se radujemo tomu imenovanju, jer i jedan i drugi novovolenovani prisjednik pozna nevoje našega naroda. Prvi, Skalamer, poznaj ih, kao sin poljodjeljca i poljodjeljaka sv. m., koji se znao svojim trudom i mirljivostju nesamo urediti svoje gospodarstvo, nego i steti ljubav i prijateljstvo svojih stobđinara kao i svakoga, koji ga poznaje, a sada sto i od Njegovoga Veličanstva. Drugi, dr. M. Trnajstić, je također sin poljodjelskih roditelja, izdan pravnik, odvjetnik, al pri tom muž, koji se nije nikad stadio svoga poljodjelskoga posjekla, koj se je uruk zaustavio da napredak poljodjeljaca, koji se i za to ste kao toliku ljubav i toliko prijateljstvo u občini, u koju se prije nekoliko godina naselio, da biješa izabran prije tri godine občinska načelnik, a skoro za tim također zemaljskim zastupnikom. Sad eto dopalo je i njemu u čast prijateljstvo Njegovoga Veličanstva.

Našo obnovljivosti u pokrajini su još uvijek takove, ta se stanovnih mesta zaštituju propalice i varalice, a da se poduzima sve moguće proti onim našim, koji poštene misle i rade, i koji bi htjeli što dobra učiniti.

Zadnj-vica moglo bi se stvrljati u nijevnom poslovovanju također obojici gospode prisjedniku. U tom slučaju znat će se oni kamo za zaštitu obratiti. Mi smo uvjereni, da će obojici prisjednika svoje sile upotrijebiti za to, da zajedno sa drugovima u kulturnom vjeću, sa predsjednicima naših zadruga, pridignu gospodarsko stanje našega naroda.

U tom uvjerenju izričemo najsmjerniju hvalu Njegovom Veličanstvu, koje je blagoizvolio imenovati ih; čestitamo najsmjernije obojici imenovanim prisjednikom, puku među kojim živu, i cijelom našem hrvatskom i slovenskom narodu u Istri.

K prenosu istarskoga sabora iz Poreča u Pulu. U talijanskim novinama čitamo, da je sazvao prošla subote zemaljski ka petan g. M. Campitelli svoje saborstvo drugove, t. j. talijanske članove istarskoga sabora na pogovor u Poreč. Tuđ da bi-

jaše nakon dulje i živahne razprave za klijuceno, da će talijanski zastupnici prisustvovali saborškim sjednicama i onda, ako bi se sabor prenesen iz Poreča u Pulu.

Kako je razvidno iz tog zaključka, prijateljili su se naši svi susjedi odmah s pitanjem o prenosu. Obistinila se da klije i ovđe naša poslovica: „Čim više grani, tih manje dazd!“

Uticak prilikom pogreba Španka - dekana Turka u Kastvu. O tom pogrebu bilo je već pisano u „Našoj Slogi“. Bio je veličanstven. Puk kastavski pokazao je, kako

zna izkazati počast zaslужnim svojim načelnicima i sve učitelje, občine bje je to občinski načelnik skoro se svimi občinskim savjetnicima, zastupnicima, Španjima, Blaovnicima, i u velikim moćima ostaloga pučanstva, muzičkoga i zenskoga. Uz kastavsku občinu bilo je, kako bješa već spomenuto, ljudi i u Veprinčiću, osobito pak u Volosko - Opatijske občine, među ostalim i občinski načelnik i občinski savjetnici, i drugih više. Jednomo kastavskom občinu rekao je jedan čestiti i zaslužan rođak iz Volosko - Opatijske občine: Bio sam ovđe u Kastvu prije još ne dve godine, također prilikom jednoga pogreba. Koja razlika od onda i sada? Sad se vidi, da ima kuću, da ima občina gospodara i Ona da sve nekako zapravljeno, zanemareno; sad sve tako lijepo popravljeno, uređeno: kod crkava, kod glavarstva, po putovima, svuda! Šta, kao obnovljeno... Kako mora biti pri srcu gospodin kapetanu kad vidi sve to tako uređeno, kad vidi takovo estetičko pučanstvo složno, i kad pomisli, da on nije ništa tomu doprinio, da dapače prijatelje i šurje se onim, koji svaki dan raju proti tomu pučanstvu, i njegovom zakonitom zastupstvu i poglavarnstvu!

Tim rječima, tomu utisku bistrog mleta dodajemo samo za one, koji nezadu, da je u ovo još ne dve godine drugo zastupstvo i drugo poglavarnstvo, koje je učinilo nesamo ono, što svaki na prvi pogled može vidjeti, nego i mnogo drugoga dobra i koristne za občinu i občinu, i sve to samo, bez nikakve pomoći od ljeđne strane, pače uza sve neprilike koje mu se postavljaju s različitih strana, i sa strane nekih oblasti. S tim dodatkom izrazujemo želju i gojimo čvrstu nadu, da će zastupstvo i poglavarnstvo i nadalje stupati udarenom stazom za čast i korist cijele občine kastavsko i njegovih čestitih občinara, nemareć za zadjevice bilo u koje strane, i čekajući mirovnu savjesti sud svinjepričajnih poštenih ljudi.

Sti e' clavi ga da esser aparturo i primi! Pod tim naslovom pišu "vrađačkoj Edinosti", da je prigodom imenovanja prezv. g. A. M. Šterka bi-kupom u Trstu te vlast tako silno razdržala jednoga mladoga svećenika — dub, pomoćnika u jednoj župi u Trstu (gdje imo dva druga župi Talijana) da je od jada bacio u kat crkveničkog kapu završiv pri tom gor spomenuto talijansku izreku Ovo je jedan od mlađih svećenika, koji hoće, da zapovedaju u cijeloj biskupiji i kakvih imade danas i tamo, gdje nebi smjeli-bit!

Iz zela Bokordići, občina Sanvincenzi piše nam 28. pr. m.: Frati staromu običaju, nismo g. urušnje leto prodali grozdje talijanskoj go-podi iz Sanvincenzi, Rovinju, Vodjanu i Pale, već smo sami trgnuli, očistili, očistili i spravili u svoje bačve. Vino nase je obično najbolje vrati ali uve godine je upravo izvrstno. Preporučite nas našim trgovcima iz Hrvatske, Goričke, Kranjske neka se do nas potruđe i toga neće žaliti. Koristiti će sebi i nam, a uz to će nas izbaviti iz nemilosrdnih žaka talijanaca, šarenjaka i karnj-iskih pijavica.

U našem selu imade do 350 hekt. jako dobra vina. Želježnica postaja je blizu. Tko želi pobližih vijesti neka se obrati na tamošnju rođoljubu Martine i Božu Mišana pok. Mih.

Javni sastanak političkoga društva „Edinstvo“. Odbor političkoga društva „Edinstvo“ zaključio je u svojoj zadnjoj sjednici sazvati svoje članove, prijatelje i jednodomiljenike na javni sastanak na sjednici Presku. Sastanak je uređen oko 3 sata po podne u gostionu Marina Lukšića.

Padružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Crtežu izrati će, due 7. tek, mjes. to jest u nedjelju u kući, tv. Č-ku blizu Žejničke postaje svoju glavnu skupštinsku 4. sata posjeđe podne sa sljedećim dnevnom redom: 1. Pozdrav predsjednika; 2. Izvješće tajnika; 3. Izvješće blagajnika; 4. Izbor novoga odbora; 5. Izbor dvaju osoblja na glavnu skupštinu družbe; 6. Možebitni predlozi. — oslige izjednog dnevnog reda po mogućnosti zabavne večer. Pozivaju se gg. članovi, da u toču večem broju pristupe na skupštinu.

Crtež, 1. novembra 1897.

„Vandali“ u Piranu. U ovdavanih novinah čitamo, da je netko pogonom tokom očiteta spomenut glasoborci „Tartini“ i „Tartini“ u Piranu, što ga podigao prema godine Tartini Istra. Taj divljački čin opisuje glasilo ovdavanih židova pod naslovom „Vandali u Piranu“, čemu neiznanno mi drugi dočitali van to, da su te divljake sami piranski odgojili te izkali, u nadi dakako, da će ti vandali izkaliti svoj kanalizacijski proti nekom drugom, ne baš proti spomeniku Tartini-a.

Občinski izbori u Buzetu obavili se kako si pred tuge deset godina ne bi bio nitko predstavio. Onda, kad su ovđe pao sevi gospodin Talijani, značilo je poći na izbore kao podi u boji, odkle ne znači hoće li iznjeti, glavu na ramenu; onda su naši morali sedam noci objezditi grad i izbornu dvoranu; da do glasa dođu; onda su njih morale žene iz kuće nositi hrano, jer u gradu nije bilo ni kusa hrana ni kapljive vode. A danas? Danas Hrvati i Slovenci idu na izbore kao da idu na pir; danas se obično brije bilo protivnika. Pet se je dana biral, a nijedan Talijan ili prodanje ni da bi zavirkio u izbornu dvoranu. Sve je tekod lijepo i mirno, tako da se izvorni dvorane nisu ni znalo, da se izbori vrše. Tu nije bilo ni vike, ni krike, ni pijanke, ni strke. Treci bi ljudi dolazili i trični odjavili.

Otkad je občinska uprava došla u hrvatske ruke jedan su samo put Talijani i njihove prijeme pokušali, da svom silom navale, ne bi li opet sjeli u občini kako gospodari. To je bilo godine 1890. Zlje su se zde bili. Dve godine iz tog dođao njim je spasitel dr. Sandrić i bili se osočili mislet, da će pod njegovim vodstvom obnoviti staru s'vnu — ili staru sramotu. Godine 1892. povratio se u njihovo krilo odgadnik Negri, prijedolo njim živo i u potocet i novi mislet, da te su računali, da njim, kod izbora, on da godine neće pobjediti, izmaknuti. Nego žalibice kad su se počeli brojiti i kad su uvideli, da se novci ne može ništa poločiti, nisu imali sreća da sadje u borbu ni u tračem ni u drugom tlocu. U prvom tlocu mali su, pobjeda mora biti svakako njihova, jer intelektacija i blagostanje ne može biti nego na njihovoj strani. I stali se vrat biti. Letili su telasi na sve strane. Pisalo se, molilo, zaklinjalo i prietilo, a sve zaman. Kod izbora su ostali sa preko petdeset glasova, mora biti svakako njihova, jer se onog izvora i nisu se posavjeti na vlasti u prvom tlocu. Ti je velika i zmatna pobjeda narodne svjetlosti. Gdje je žaravljest jaka i budna, gdje sloga vlasta i gdje se sloboda u voljom radi za dobro svega, puka i svakoga, sela bez razlike, ne može biti drugačije. Tako je bilo u bukovičkoj župi u Trstu (gdje imo dva druga župi Talijana) da je od jada bacio u kat crkveničkog kapu završiv pri tom gor spomenuto talijansku izreku Ovo je jedan od mlađih svećenika, koji hoće, da zapovedaju u cijeloj biskupiji i kakvih imade danas i tamo, gdje nebi smjeli-bit!

Iz zela Bokordići, občina Sanvincenzi piše nam 28. pr. m.: Frati staromu običaju, nismo g. urušnje leto prodali grozdje talijanskoj go-podi iz Sanvincenzi, Rovinju, Vodjanu i Pale, već smo sami trgnuli, očistili, očistili i spravili u svoje bačve. Vino nase je obično najbolje vrati ali uve godine je upravo izvrstno. Preporučite nas našim trgovcima iz Hrvatske, Goričke, Kranjske neka se do nas potruđe i toga neće žaliti. Koristiti će sebi i nam, a uz to će nas izbaviti iz nemilosrdnih žaka talijanaca, šarenjaka i karnj-iskih pijavica.

U našem selu imade do 350 hekt. jako dobra vina. Želježnica postaja je blizu. Tko želi pobližih vijesti neka se obrati na tamošnju rođoljubu Martine i Božu Mišana pok. Mih.

Javni sastanak političkoga društva „Edinstvo“. Odbor političkoga društva „Edinstvo“ zaključio je u svojoj zadnjoj sjednici sazvati svoje članove, prijatelje i jednodomiljenike na javni sastanak na sjednici Presku. Sastanak je uređen oko 3 sata po podne u gostionu Marina Lukšića.

Padružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Crtežu izrati će, due 7. tek, mjes. to jest u nedjelju u kući, tv. Č-ku blizu Žejničke postaje svoju glavnu skupštinsku 4. sata posjeđe podne sa sljedećim dnevnom redom: 1. Pozdrav predsjednika; 2. Izvješće tajnika; 3. Izvješće blagajnika; 4. Izbor novoga odbora; 5. Izbor dvaju osoblja na glavnu skupštinu družbe; 6. Možebitni predlozi. — oslige izjednog dnevnog reda po mogućnosti zabavne večer. Pozivaju se gg. članovi, da u toču večem broju pristupe na skupštinu.

Crtež, 1. novembra 1897.

ODBOR.

stranica osmine, koja sadržaje sve spise u parbi između vrbinčkih zavedenjaka i presvj. g. dr. Dinka Vitezicu u poslu predušenja vrbinčkog polja.

Vrbinčkim privakom preporučamo, da knjižicu pozno pročitaju i protumači svim onim, koji su prouzročili očuvanje radnje oko onog toli koristnog i potrebitog predušenja.

Sveobči sastanak austrijskih pojedjeljaca u Beču. Dolnoaustrijski pojedjeljaci odlučili su sazvati sve austrijske pojedjeljce da dne 14. t. m. na sastanak u Beču, na kojem bi se imalo razpravljati, kako da država mudrići zakoni pomognu pojedjeljiskom statežu, koji danonice sve pojedjeljiskom statežu neviđaju raznulje. Na sastanku pozvani su pojedjeljici svih naroda Austrije. Svako pojedjeljsko društvo može poslati svoje osobljance ili zastupnike. Tako isto i sve gospodarstva zadruge. Na pošt. je Beč daleko a troškovi za takav veliki, preporučamo našim zadrugama, da pismeno zamolje naručne zastupnike g. dr. L. g. i. i. prof. Spinčića, da ih na tom sastanku pozvani su pojedjeljici svih naroda Austrije. Svako pojedjeljsko društvo može poslati svoje osobljance ili zastupnike. Tako isto je Beč daleko a troškovi za takav veliki, preporučamo našim zadrugama, da pismeno zamolje naručne zastupnike g. dr. L. g. i. i. prof. Spinčića, da ih na tom sastanku pozvani su pojedjeljici svih naroda Austrije.

Kako da se pomognu društva sv. Cirila i Metoda za Istru? Gosp. odvjetnik Belošević stavlja u „Hrv. Domovini“ ovaj predlog, što ga i mi od srca preporučamo: Bolni vapaji stazu nam iz posebitne Iste i Upravo nadnaravim naprezanjem tamozni se Hrvati i Slovenci otinju barbarskom nascinom. Talijanska sadanja premoćne pozna obzira ni naprama mrtvima, a kamo li napram živim. Kućnu je čas, da se jednom za uvek odlazi, da li je u 19. vijeku, u vječu prosvjetje, moguće, da jedan ograničen našeg naroda, koji je po statističkim sustavima dio našeg naroda, može i smije propasti. Simpatija... one pružaju moralnu snagu, ali goloruk se težko boriti proti dobro uvežbanoj časovitij sili, koja podpira svu vlastodržicu. Tu treba izdavati pomoći, tu treba oružja, a to su škole. Društvo sv. Cirila i Metoda postavivši si zadataćem podzidati hrvatske odnosno slovenske škole, stvorilo je čudesu. Ali upravni uspjesci podjednani Talijani nežacaju se najkrupnijih bezzakonja, da paralizuju te uspješje. — Nastala je kriza. Predlažen je sastanak, da se svaki Hrvat, gdje mu drago obitavao, ako mu sile dopuste, obvezje na stanoviti mjeseceni prinos, — koji bi barem dosazio 30 novč. U tu svrhu, da bi se u svakom povećem mjestu stavio na čelo koji će stetišti žitelj, koji bi sabirao prinosike, a za sastavni dio načinjivo, da se na njemu sačuva mjeseceni prinos i svakog ilijenca odgovarajućeg vrednosti budi „Hrvatskoj Domovini“ bud drugačko kojem listu. Takvi prinosi pojedine netiste, — a i starom narodu dobro dodaju. To je predlog tako uživljen nad svakom politikom, da se nijedan činovnik zazrije ne može. Da sve to ne izgleda kao puša rječ bez sastine, to se sa svoje strane obvezujem, da da kroz 5 godina dana davati mjeseceno po 50 novč, a moj se solicitator Ante Matoušek obvezuje na prinos od 30 novč, pa oba ta prinosi za razdjeljbu od 1. listopada do 31. prosinca 1897. šiljam podjedno slavnoj upravi tog lista u ukupnom iznosu od 2 for. 40 novč uz molbu, da ovaj predlog obnarodi, pa ako scieni, da bi to bilo za koristi da se obnaroduje ponovi. Podjedno molim i sve hrvatske listove da to isto uđene.

Belošević, odvjetnik

Listnica uprave.

Upisati su za sas ist sljedeći časopis: F. S. Šisak for. 15.—; A. P. Trst for. 50.; L. B. Baderna for. 9.; V. S. Matulji for. 4.—; V. S. B. B. for. 12.—.

Dr. Otokar Rybík.

Gosp. K. R., A. Z. i F. B. sv. i Koprac Izvolute nam javiti kako da Vam šaljemo list, jer nam ujedje povratiti iz "opra sa opakom, da ute zapustiti ono mjesto.

Priposlano.*

Antunu Lupetini i Antunu Brigiću
kod sv. Marije od Žutralja.

Sjetite se mojih rječi, koje sam Vam više puta govorio: da je nezabiljniost svjetla placa.

Kada sam Vami štogod na žanu učinio? Da sam pitao za vunu i novce, to je moja dužnost bila, a jeli sam Vas imaošao?

A sada Vam javno odgovaram: da ste pobrani vunu na ine crkve neponovljivo, i da ste dio od iste prodali Vi dva

* Za članke pod ovim naslovom nedovoljno je, pričaćemo ga radi nepristranosti i po ciljniku, ali ujedno izjavljamo, da je za nas ova polemika svržena s jedne i druge strane. Op. Ured.

